

ایران

شب امتحان

زیست دوازدهم

ویدیوهای
شب امتحان

رپیتیچ

دانلود جزوات
شب امتحان

سریعتر یاربگی!

رپیتیچ: سریعتر یاربگیا

ساعت شروع:	رشته: علوم تجربی	تعداد صفحه:	سوالات امتحان نهایی درس:
مدت امتحان:	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	زیست‌شناسی
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	۱۳۹۹	امتحان نهایی خرداد

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>درستی یا نادرستی هریک از عبارت‌های زیر را بدون ذکر دلیل مشخص کنید.</p> <p>(الف) در نوکلئیک اسیدهای خطی گروه فسفات در یک انتهای گروه هیدروکسیل در انتهای دیگر آزاد است.</p> <p>(ب) پروتئین‌ها از یک یا چند زنجیره بلند و انشعاب دار از پلی‌پیتیدها ساخته شده‌اند.</p> <p>(ج) در رونویسی، نوکلئوتید تیمین دار را به عنوان مکمل در برابر نوکلئوتید آدنین دار دنا قرار می‌گیرد.</p> <p>(د) گیاه گل هفرین سه‌lad (تریپلولئید) (n^3) یک گیاه زیستا و زایا است.</p>	۱/۵

رپیتیچ: سریعتن یار بگیرا

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>(الف) در نوکلئیک اسیدهای خطی گروه فسفات در یک انتهای گروه هیدروکسیل در انتهای دیگر آزاد است.</p> <p>دو انتهای رشته‌های پلی نوکلئوتید نیز می‌توانند با پیوند فسفودی استر به هم متصل شوند و نوکلئیک اسید حلقوی را ایجاد کنند؛ برای مثال دنا در باکتری‌ها به صورت حلقوی است.</p> <p>در نوکلئیک اسیدهای خطی گروه فسفات در یک انتهای گروه هیدروکسیل در انتهای دیگر آزاد است؛ بنابراین هر رشته دنا و رنای خطی همیشه دو سر متفاوت دارد (شکل ۵).</p>	۱/۵

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>(ب) پروتئین‌ها از یک یا چند زنجیره بلند و انشعاب‌دار از پلی‌پیتیدها ساخته شده‌اند.</p> <p>وقتی تعدادی آمینواسید با پیوند پیتیدی به هم وصل شوند، زنجیره‌ای از آمینواسیدها به نام پلی‌پیتید تشکیل می‌شود. پروتئین‌ها از یک یا چند زنجیره بلند و بدون شاخه از پلی‌پیتیدها ساخته شده‌اند.</p> <p>هر نوع پروتئین، ترتیب خاصی از آمینواسیدها را دارد که با استفاده از روش‌های شیمیابی، آمینواسیدها را جدا و آنها را شناسایی می‌کنند.</p> <p>اگرچه آمینواسیدها در طبیعت انواع گوناگونی دارند اما فقط ۲۰ نوع از آنها در ساختار پروتئین‌ها به کار می‌روند.</p>	۱/۵

رپیتیچ: سریعتن یار بگیرا

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>ج) در رونویسی، نوکلئوتید تیعمین دار رنا به عنوان مکمل در برابر نوکلئوتید آدنین دار دنا قرار می‌گیرد.</p> <p>مرحله آغاز: در این مرحله، رنابسپاراز به مولکول دنا متصل می‌شود و دو رشته آن را از هم باز می‌کند. به نظر شما برای باز شدن دو رشته کدام پیوندها در این ناحیه شکسته می‌شوند؟ برای اینکه رونویسی ژن از محل صحیح خود شروع شود توالی‌های نوکلئوتیدی ویژه‌ای در دنا وجود دارد که رنابسپاراز آن را شناسایی می‌کند. به این توالی‌ها، راه انداز گفته می‌شود. راه انداز موجب می‌شود رنابسپاراز اولین نوکلئوتید مناسب را به طور دقیق پیدا و رونویسی را از آنجا آغاز کند. در این حالت بخش کوچکی از مولکول دنا باز و زنجیره کوتاهی از رنا ساخته می‌شود (شکل ۲-الف). نحوه عمل رنابسپاراز به این صورت است که آنزیم با توجه به نوع نوکلئوتید رشته را در برابر آن قرار می‌دهد و سپس این نوکلئوتید را به نوکلئوتید قبلی رشته رنا متصل می‌کند. در رونویسی، نوکلئوتید یوراسیل دار رنا به عنوان مکمل در برابر نوکلئوتید آدنین دار دنا قرار می‌گیرد.</p>	۱/۵

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>د) گیاه گل هفربی سه‌لاد (تریپلولئید) (n3) یک گیاه زیستا و زیا است.</p> <p>گونه‌زایی هم میهنه: گاهی بین جمعیت‌هایی که در یک زیستگاه زندگی می‌کنند، جدایی تولیدمثلی اتفاق می‌افتد و در نتیجه، گونه جدیدی حاصل می‌شود. این نوع گونه‌زایی را گونه‌زایی هم میهنه می‌نامند. در گونه‌زایی هم میهنه، برخلاف گونه‌زایی دگر میهنه، جدایی جغرافیایی رخ نمی‌دهد. پیدایش گیاهان چندلادی (پلی‌پلوییدی)، مثال خوبی از گونه‌زایی هم میهنه است. چندلادی به تولید گیاهانی منجر می‌شود که زیستا و زیا هستند اما نمی‌توانند در نتیجه آمیزش با افراد گونه نیایی خود، زاده‌های زیستا و زیا پدید آورند و بنابراین گونه‌ای جدید به شمار می‌روند.</p>	۱/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیرا

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>هریک از عبارت‌های زیر جای خالی را با کلمات مناسب پرکنید.</p> <p>(الف) در همانندسازی دنا، شکستن پیوند فسفودی استر توسط آنزیم انجام می‌شود.</p> <p>(ب) رنای رونویسی شده از رشته الگو، در ابتدا دارای رونوشت‌های میانه‌ی دنا است. به این رنای گفته می‌شود.</p> <p>(ج) اگر فردی برای گروه خونی ABO فقط آنزیم A را داشته باشد، گروه خونی این فرد است.</p> <p>اگر اشتباه باشد آن را برداشته و نوکلئوتید درست را به جای آن قرار می‌دهد. برای حذف نوکلئوتید نادرست باید بتواند پیوند فسفودی استر را بشکند و نوکلئوتید نادرست را از دنا جدا کند. توانایی بریدن دنا را فعالیت نوکلئازی گویند که در آن پیوند فسفودی استر می‌شکند. بنابراین آنزیم دنابسپاراز، هم فعالیت بسپارازی (پلیمرازی) دارد که در آن پیوند فسفودی استر را تشکیل می‌دهد و هم فعالیت نوکلئازی که در آن پیوند فسفودی استر را برای رفع اشتباه می‌شکند. فعالیت نوکلئازی دنابسپاراز را که باعث رفع اشتباه‌ها در همانندسازی می‌شود، ویرایش می‌گویند.</p>	۱/۲۵

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>هریک از عبارت‌های زیر جای خالی را با کلمات مناسب پرکنید.</p> <p>(الف) در همانندسازی دنا، شکستن پیوند فسفودی استر توسط آنزیم انجام می‌شود.</p> <p>(ب) رنای رونویسی شده از رشته الگو، در ابتدا دارای رونوشت‌های میانه‌ی دنا است. به این رنای گفته می‌شود.</p> <p>(ج) اگر فردی برای گروه خونی ABO فقط آنزیم A را داشته باشد، گروه خونی این فرد است.</p> <p>دنا، که رونوشت آنها حذف نمی‌شوند بیانه (اگزون)^۱ گفته می‌شود (شکل ۵). در واقع رنای رونویسی شده از رشته الگو، در ابتدا دارای رونوشت‌های میانه دنا است. به این رنای رنای بالغ یا اولیه گفته می‌شود. با حذف این رونوشت‌ها از رنای اولیه و پیوستن بخش‌های باقی مانده به هم، رنای بالغ ساخته می‌شود.</p>	۱/۲۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>هریک از عبارت‌های زیر جای خالی را با کلمات مناسب پرکنید.</p> <p>(الف) در همانندسازی دنا، شکستن پیوند فسفودی استر توسط آنزیم انجام می‌شود.</p> <p>(ب) رنای رونویسی شده از رشته الگو، در ابتدا دارای رونوشت‌های میانه‌ی دنا است. به این رنای گفته می‌شود.</p> <p>(ج) اگر فردی برای گروه خونی ABO فقط آنزیم A را داشته باشد، گروه خونی این فرد است.</p>	۱/۲۵

ردیف	سوال	بارم
۳	<p>در هریک از عبارت‌های زیر، جواب صحیح را از بین کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید و در برگه‌ی پاسخ‌نامه بنویسید.</p> <p>(الف) دئوکسی ریبیوز یک اکسیژن (کمتر. بیشتر) از ریبیوز دارد.</p> <p>(ب) ژن‌های سازنده (رنای رناتنی. رنای ناقل) در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند.</p> <p>(ج) در بیماری فنیل‌کتونوری، آنیمی که آجینوواسید فنیل آلانین را (تجزیه کند. بسازد) وجود ندارد.</p> <p>(د) در چلیپایی‌شدن (کراسینگ‌اور)، قطعه‌ای از فامتن بین فامینک‌های (خواهri. غیرخواهri) همادله می‌شود.</p>	۱/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۳	<p>در هریک از عبارت‌های زیر، جواب صحیح را از بین کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید و در برگه‌ی پاسخ‌نامه بنویسید.</p> <p>(الف) دئوکسی ریبوز یک اکسیژن (کمتر. بیشتر) از ریبوز دارد.</p> <p>(ب) ژن‌های سازنده (رنای رناتنی. رنای ناقل) در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند.</p> <p>(ج) در بیماری فنیل‌کتونوری، آنزیمی که آبینواسید فیل آلائین را (تجزیه کند. بسازد) وجود ندارد.</p> <p>(د) در چلیپایی‌شدن (کراسینگ‌اور)، قطعه‌ای از فامتن بین فامینک‌های (خواهری. غیرخواهری) مبادله می‌شود.</p> <p>ساختار نوکلئیک اسیدها</p> <p>نوکلئیک اسیدها که شامل دئوکسی‌ریبونوکلئیک اسید (دنا) و ریبونوکلئیک اسید (رنا) هستند. همگی بسپارهایی (پلیمرهایی) از واحدهای تکرارشونده به نام نوکلئوتید هستند. با توجه به شکل ۳ هر نوکلئوتید شامل سه بخش است: یک قندپنج کربنه، یک باز آلی نیتروژن دار و یک تاسه گروه فسفات. قندپنج کربنه در دنا، دئوکسی‌ریبوز و در رنا، ریبوز است. دئوکسی‌ریبوز یک اکسیژن کمتر از ریبوز دارد. باز آلی نیتروژن دار می‌تواند پورین باشد که ساختار</p>	۱/۵

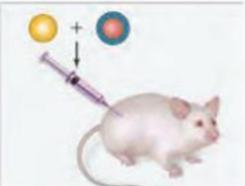
ردیف	سوال	بارم
۳	<p>در هریک از عبارت‌های زیر، جواب صحیح را از بین کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید و در برگه‌ی پاسخ‌نامه بنویسید.</p> <p>(الف) دئوکسی ریبوز یک اکسیژن (کمتر. بیشتر) از ریبوز دارد.</p> <p>(ب) ژن‌های سازنده (رنای رناتنی. رنای ناقل) در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند.</p> <p>(ج) در بیماری فنیل‌کتونوری، آنزیمی که آبینواسید فیل آلائین را (تجزیه کند. بسازد) وجود ندارد.</p> <p>(د) در چلیپایی‌شدن (کراسینگ‌اور)، قطعه‌ای از فامتن بین فامینک‌های (خواهری. غیرخواهری) مبادله می‌شود.</p> <p>شدت و میزان رونویسی</p> <p>به طور کلی میزان رونویسی یک ژن به مقدار نیاز یاخته به فراورده‌های آن سنتگی دارد. بعضی ژن‌ها، مانند ژن‌های سازنده رنای رناتنی در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند؛ زیرا برای تعداد زیادی از این نوع رنا را بسازند. در این نوع ژن‌ها، هم‌زمان تعداد زیادی رنابسیار از ژن رونویسی می‌کنند. به این دلیل که در هر زمان، رنابسیار از هادر مراحل مختلفی از رونویسی هستند، در زیر میکروسکوپ الکترونی، اندازه رناهای ساخته شده متفاوت دیده می‌شود. در این تصاویر رناهای از اندازه کوتاه به بلند دیده می‌شود (شکل ۶). با توجه به شکل آیا می‌توانید جهت رونویسی هر ژن را مشخص کنید؟</p>	۱/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۳	<p>در هریک از عبارت‌های زیر، جواب صحیح را از بین کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید و در برگه‌ی پاسخ‌نامه بنویسید.</p> <p>الف) دئوکسی ریبوز یک اکسیژن (کمتر، بیشتر) از ریبوز دارد.</p> <p>ب) ژن‌های سازنده (رنای رناتنی، رنای ناقل) در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند.</p> <p>ج) در بیماری فنیل‌کتونوری، آنزیمی که آمینواسید فنیل‌آلانین را (تجزیه کند، بسازد) وجود ندارد.</p> <p>د) در چلیپایی‌شدن (کراسینگ‌اور)، قطعه‌ای از فامینک‌های (خواهری، غیرخواهری) مبادله می‌شود.</p> <p>گرچه نمی‌توان بیماری‌های ژنتیک را در حال حاضر درمان کرد (مگر در موارد محدود) اما گاهی می‌توان با تغییر عوامل محیطی، عوارض بیماری‌های ژنی را مهار کرد. مثل این موضوع، بیماری فنیل‌کتونوری (PKU) است. در این بیماری آنزیمی که آمینواسید فنیل‌آلانین را می‌تواند تجزیه کند وجود ندارد. تجمع فنیل‌آلانین در بدن به ایجاد ترکیبات خطرناک منجر می‌شود. در این بیماری، مغز آسیب می‌یابد. خوشبختانه می‌توان از بروز این بیماری جلوگیری کرد. اما چگونه؟ علت این بیماری، تعذیبه از پروتئین‌های حاوی فنیل‌آلانین است. پس با تعذیبه نکردن از خوراکی‌هایی که فنیل‌آلانین دارند، می‌توان مانع بروز اثرات این بیماری شد.</p>	۱/۵

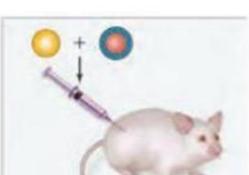
ردیف	سوال	بارم
۳	<p>در هریک از عبارت‌های زیر، جواب صحیح را از بین کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید و در برگه‌ی پاسخ‌نامه بنویسید.</p> <p>الف) دئوکسی ریبوز یک اکسیژن (کمتر، بیشتر) از ریبوز دارد.</p> <p>ب) ژن‌های سازنده (رنای رناتنی، رنای ناقل) در یاخته‌های تازه تقسیم شده بسیار فعال‌اند.</p> <p>ج) در بیماری فنیل‌کتونوری، آنزیمی که آمینواسید فنیل‌آلانین را (تجزیه کند، بسازد) وجود ندارد.</p> <p>د) در چلیپایی‌شدن (کراسینگ‌اور)، قطعه‌ای از فامینک‌های (خواهری، غیرخواهری) مبادله می‌شود.</p> <p>(ب) نوترکیبی: در کاستمن ۱، هنگام جفت شدن فامینک‌های همتا و ایجاد چهارتایه، ممکن است قطعه‌ای از فامینک‌های غیرخواهری مبادله شود. این پدیده را چلیپایی شدن (کراسینگ‌اور) می‌گویند. اگر قطعات مبادله شده حاوی دگره‌های متغیری باشند، ترکیب جدیدی از دگره‌ها در این دو فامینک به وجود می‌آید و به آنها فامینک‌های نوترکیب می‌گویند. از میان گامت‌ها، آنهایی که فامینک‌های نوترکیب را دریافت می‌کنند، گامت نوترکیب نامیده می‌شوند (شکل ۹).</p>	۱/۵

رپیتیچ: سریعتن یار بگیر!

ردیف	سوال	بارم
۴	<p>شکل رو برو یکی از آزمایش های گریفیت را نشان می دهد. نتیجه این آزمایش چیست؟</p> <p>مخلوطی از باکتری های پوشینه دار کشته شده با گرمای فاقد پوشینه</p> 	۰/۲۵

ردیف	سوال	بارم
۴	<p>شکل رو برو یکی از آزمایش های گریفیت را نشان می دهد. نتیجه این آزمایش چیست؟</p> <p>مخلوطی از باکتری های پوشینه دار کشته شده با گرمای فاقد پوشینه</p> <p>گریفیت مشاهده کرد تزریق باکتری های پوشینه دار به موش باعث بروز عالائم بیماری و مرگ در آنها می شود؛ در حالی که تزریق باکتری های بدون پوشینه به موش های مشابه، باعث بروز عالائم بیماری نمی شود. او در آزمایش دیگری باکتری های پوشینه دار کشته شده با گرمای را به موش های تزریق و مشاهده کرد که موش های سالم مانندند. گریفیت نتیجه گرفت وجود پوشینه به تنهایی عامل مرگ موش های نیست. سپس مخلوطی از باکتری های پوشینه دار کشته شده با گرمای زنده بدون پوشینه را به موش های تزریق کرد؛ برخلاف انتظار، موش های مُردند! او در بررسی خون و شش های موش های مرده، تعداد زیادی از باکتری های پوشینه دار زنده مشاهده کرد. مسلماً باکتری های مرده، زنده نشده اند بلکه تعدادی از باکتری های بدون پوشینه به نحوی تغییر کرده و پوشینه دار شده اند.</p>	۰/۲۵

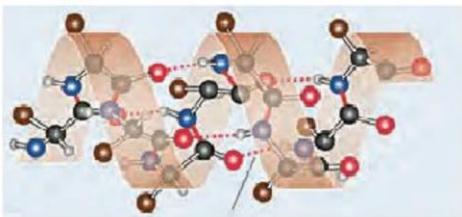
رپیتچ: سریعت دیار بگیا

ردیف	سوال	بارم
۱۴	<p>شکل رو برو یکی از آزمایش های گریفیت را نشان می دهد. نتیجه این آزمایش چیست؟</p> <p>مخلوطی از باکتری های پوشینه دار کشته شده با گرما و فاقد پوشینه</p> <p>۱- باکتری های زنده پوشینه دار موس زنده. موس مُرد.</p> <p>۲- باکتری های زنده فاقد پوشینه موس زنده ماند. موس زنده ماند.</p> <p>۳- باکتری های پوشینه دار کشته شده با گرما موس زنده ماند.</p> <p>۴- مخلوطی از باکتری های پوشینه دار کشته شده و فاقد پوشینه زنده موس مُرد. موس مُرد و در خون و شش های آن باکتری های پوشینه دار زنده مشاهده شد.</p>	۰/۱۵

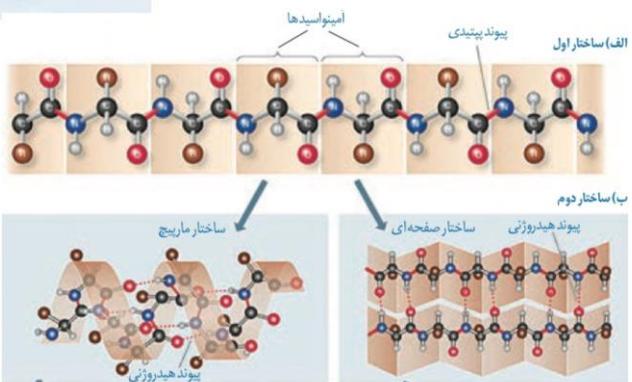
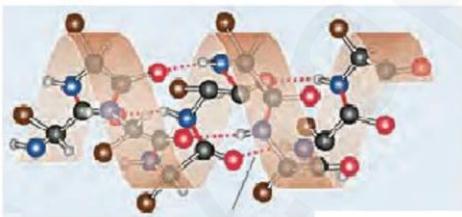
ردیف	سوال	بارم
5	<p>با توجه به مدل پیشنهادی واتسون و کریک برای دنا، یک نتیجه‌ی جفت شدن بازه‌ای مکمل را بنویسید.</p> <p>قرارگیری جفت بازها به این شکل باعث می‌شود که قطر مولکول دنا در سراسر آن یکسان باشد؛ زیرا یک باز حلقه‌ای در مقابل یک باز دو حلقه‌ای قرار می‌گیرد و باعث پایداری مولکول دنا می‌شود. نتیجه دیگر جفت شدن بازهای مکمل این است که اگرچه دو رشته یک مولکول دنا یکسان نیستند، ولی شناسایی ترتیب نوکلئوتیدهای هر کدام می‌تواند ترتیب نوکلئوتیدهای رشته دیگر را هم مشخص کند؛ مثلاً اگر ترتیب نوکلئوتیدها در یک رشته ATGC باشد ترتیب نوکلئوتیدها در رشته مکمل آن باید TACG باشد.</p>	۵/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۶	شکل رو برو نشان دهنده‌ی کدام ساختار پروتئین‌ها است؟	۰/۲۵

ردیف	سوال	بارم
۶	شکل رو برو نشان دهنده‌ی کدام ساختار پروتئین‌ها است؟	۰/۲۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیرا

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>علت هریک از موارد زیر را بنویسید.</p> <p>الف) دریوکاریوت‌ها، آغاز همانندسازی در چندین نقطه در هر فامتن (کروموزوم) انجام می‌شود.</p> <p>ب) مواد سمعی مانند سیانید یا آرسنیک، مانع فعالیت آنزیم می‌شوند.</p> <p>ج) عصر رنای پیک (mRNA) دریوکاریوت‌ها طولانی‌تر از پروکاریوت‌ها است.</p>	۱/۲۵

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>الف) دریوکاریوت‌ها، آغاز همانندسازی در چندین نقطه در هر فامتن (کروموزوم) انجام می‌شود.</p> <p>همانندسازی دریوکاریوت‌ها بسیار پیچیده‌تر از پروکاریوت‌ها است. علت این مسئله وجود مقدار زیاد دینا و قرار داشتن در چندین فامتن است که هر کدام از آنها چندین برابر دنای باکتری هستند. بنابراین اگر فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی در هر فامتن داشته باشدند مدت زمان زیادی برای همانندسازی لازم است. به همین علت دریوکاریوت‌ها، آغاز همانندسازی در چندین نقطه در هر فامتن انجام می‌شود (شکل ۱۴).</p> <p>تعداد جایگاه‌های آغاز همانندسازی در یوکاریوت‌ها حتی می‌تواند بسته به مراحل رشد و نمو تنظیم شود؛ مثلاً در دوران جنینی در مراحل مورولا و بلاستولا (مرحله تشکیل بلاستوسیست) سرعت تقسیم زیاد و تعداد جایگاه‌های آغاز همانندسازی هم زیاد است ولی پس از تشکیل اندام‌ها، سرعت تقسیم و تعداد جایگاه‌های آغاز کم می‌شوند.</p>	

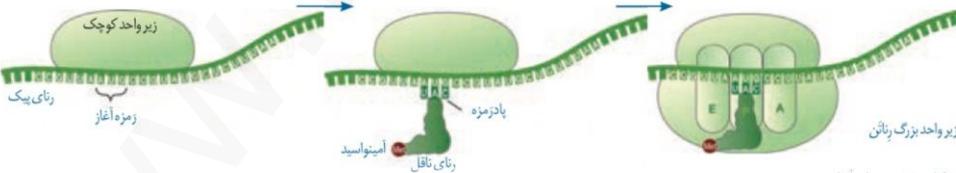
رپیتیچ: سریعته بارگیبا

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>ب) مواد سمی هانند سیانید یا آرسنیک، مانع فعالیت آنزیم می‌شوند.</p> <p>بعضی آنزیم‌ها برای فعالیت به یون‌های فلزی مانند آهن، مس و یا مواد آلی مثل ویتامین‌ها نیاز دارند. به مواد آلی که به آنزیم کمک می‌کنند کوآنزیم^۴ می‌گویند. وجود بعضی از مواد سمی در محیط مثل سیانید و آرسنیک می‌تواند با قرار گرفتن در جایگاه فعال آنزیم، مانع فعالیت آن شود. بعضی از این مواد به همین طریق باعث مرگ می‌شوند.</p>	

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>ج) عمر رنای پیک (mRNA) در یوکاریوت‌ها طولانی‌تر از پروکاریوت‌ها است. سرعت و مقدار پروتئین‌سازی</p> <p>به طور کلی سرعت و مقدار پروتئین‌سازی در یاخته‌ها بسته به نیاز تنظیم می‌شود. در پروکاریوت‌ها پروتئین‌سازی حتی ممکن است پیش از پایان رونویسی رنای پیک آغاز شود؛ زیرا طول عمر رنای پیک در این یاخته‌ها کم است. برای پروتئین‌هایی که به مقدار بیشتری مورد نیازند، ساخت پروتئین‌ها، به طور همزمان و پشت سر هم توسط مجموعه‌ای از رناث‌ها انجام می‌شود تا تعداد پروتئین بیشتری در واحد زمان ساخته شود (شکل ۱۵). در این مجموعه، رناث‌ها مانند دانه‌های تسبیح و رنای پیک شیوه نخی است که از درون این دانه‌ها می‌گذرد. همکاری جمعی رناث‌ها به پروتئین‌سازی سرعت بیشتری می‌دهد.</p> <p style="color: #0070C0;">تجمع رناث‌ها</p> <p>در یاخته‌های یوکاریوتی نیز دیده می‌شوند. البته در این یاخته‌ها سازوکارهایی برای حفاظت رنای پیک در برابر تخریب وجود دارد. بنابراین، فرصت بیشتری برای پروتئین‌سازی هست. در مجموع، این عوامل موجب طولانی‌تر شدن عمر رنای پیک پیش از تجزیه می‌شود.</p>	

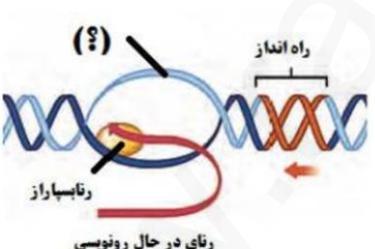
رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۸	<p>در مورد عراحل ترجمه (پروتئینسازی) به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) اولین رمزه (کدون) که در جایگاه P رناتن (ریبوزوم) قرار می‌گیرد، دارای چه توالی است؟</p> <p>ب) در مرحله‌ی پایان، چه پروتئین‌هایی باعث جداشدن زیرواحدهای رناتن از هم می‌شود؟</p>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم
۸	<p>الف) اولین رمزه (کدون) که در جایگاه P رناتن (ریبوزوم) قرار می‌گیرد، دارای چه توالی است؟</p> <p>شکل ۱۱- مرحله آغاز ترجمه</p>	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۸	<p>ب) در مرحله‌ی پایان، چه پروتئین‌هایی باعث جداشدن زیرواحدهای رناتن از هم می‌شود؟</p> <p>مرحله‌ی پایان: با ورود یکی از زمرة‌های پایان ترجمه در جایگاه A. چون رنای ناقل مکمل آن وجود ندارد، این جایگاه توسط پروتئین‌هایی به نام عوامل آزادکننده' اشغال می‌شود. عوامل آزادکننده باعث جداشدن پلی‌پیتید از آخرین رنای ناقل می‌شوند؛ همچنین باعث جداشدن زیرواحدهای رناتن از هم و آزاد شدن رنای پیک می‌شوند. زیرواحدهای رناتن‌ها می‌توانند مجدداً این مراحل را تکرار کنند تا چندین نسخه از یک پلی‌پیتید ساخته شود (شکل ۱۳).</p>	

ردیف	سوال	بارم
۹	<p>در شکل رویرو (۱) را نامگذاری کنید.</p> <p>زنپساز</p> <p>راه انداز</p> <p>رنای در حال رونویسی</p> <p>(?)</p>	۰/۲۵

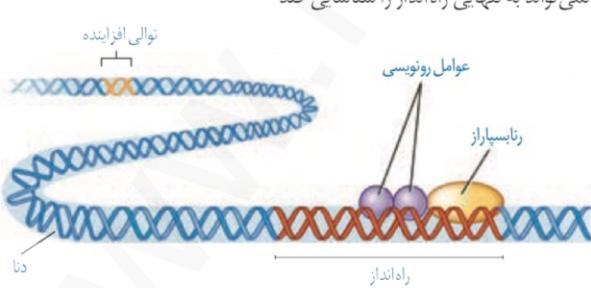
رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۹	<p>در شکل رویرو (۱) را نامگذاری کنید.</p>	۰/۲۵

ردیف	سوال	بارم
۱۰	<p>در مورد تنظیم بیان ژن در پروکاریوت‌ها و یوکاریوت‌ها به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) چرا در تنظیم هنفی رونویسی، با اتصال لاکتوز به مهارکننده، این پروتئین دیگر نمی‌تواند به اپراتور متصل بماند؟</p> <p>ب) در چه صورت مقدار رونویسی ژن، تحت تأثیر عوامل رونویسی تغییر می‌کند؟</p>	۰/۷۵

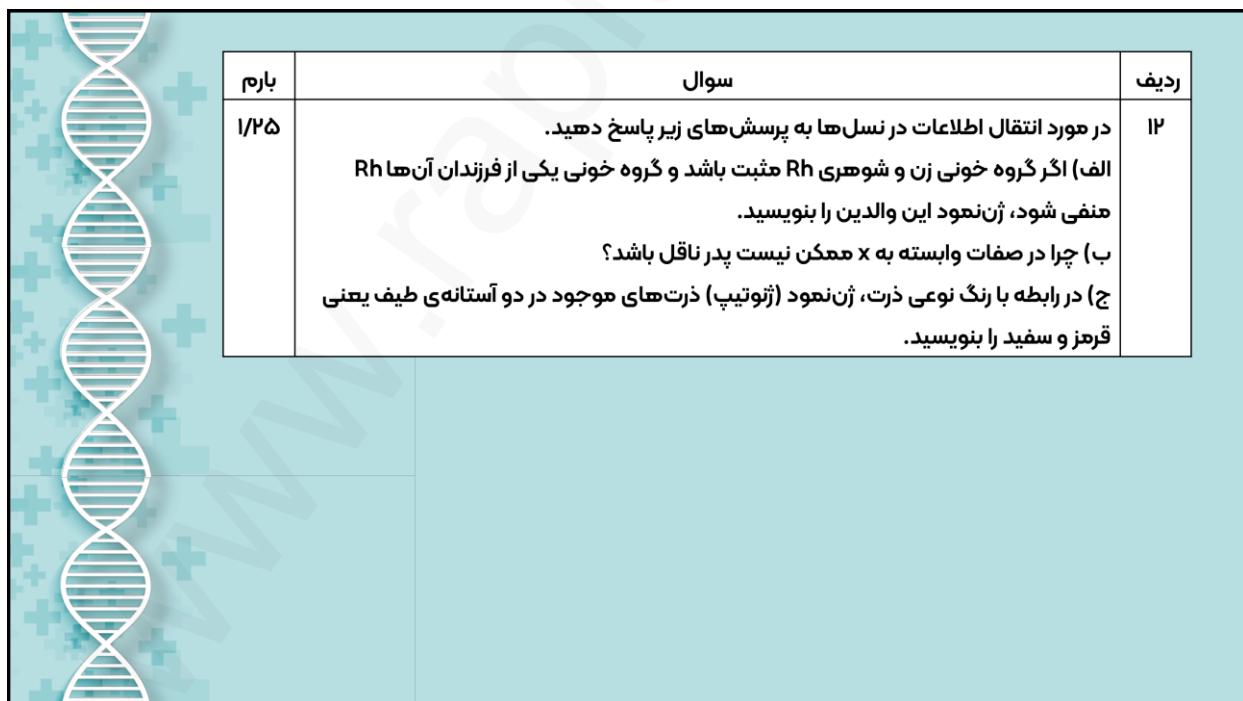
رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۵	<p>(الف) چرا در تنظیم هنفی رونویسی، با اتصال لاکتوز به مهارکننده، این پروتئین دیگر نمی‌تواند به اپراتور متصل بماند؟</p> <p>تنظیم منفی رونویسی: در گفتار ۱ آموختید که رونویسی با چسبیدن رنابسپاراز به راه انداز مریبوط به ژن شروع می‌شود. حال اگر مانعی بر سر راه رنابسپاراز وجود داشته باشد، رونویسی انجام نمی‌شود. به این نوع تنظیم، تنظیم منفی رونویسی گفته می‌شود. مانع پیش روی رنابسپاراز نوعی پروتئین به نام مهارکننده است. این پروتئین به توالی خاصی از دنا به نام اپراتور متصل می‌شود و جلوی حرکت رنابسپاراز را می‌گیرد (شکل ۱۶-الف). لاکتوز موجود در محیط به باکتری وارد می‌شود و با اتصال به مهارکننده، شکل آن را تغییر می‌دهد. تغییر شکل مهارکننده، آن را از اپراتور جدا می‌کند و نیز مانع از اتصال آن به اپراتور می‌شود. با برداشته شدن مانع سر راه، رنابسپاراز می‌تواند رونویسی ژن‌ها را انجام دهد (شکل ۱۶-ب). محصولات این ژن‌ها تجزیه لاکتوز را ممکن می‌کند.</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱۵	<p>(ب) در چه صورت مقدار رونویسی ژن، تحت تأثیر عوامل رونویسی تغییر می‌کند؟</p> <p>تنظیم بیان ژن در مرحله رونویسی: در بیوکاریوت‌ها نیز مانند بیوکاریوت‌ها، رونویسی با پیوستن رنابسپاراز به راه انداز آغاز می‌شود. در بیوکاریوت‌ها رنابسپاراز نمی‌تواند به تنهایی راه انداز را شناسایی کند و برای پیوستن به آن نیازمند پروتئین‌هایی به نام عوامل رونویسی هستند. گروهی از این پروتئین‌ها با اتصال به نواحی خاصی از راه انداز، رنابسپاراز را به محل راه انداز هدایت می‌کند، چون تمایل پیوستن این پروتئین‌ها به راه انداز در اثر عواملی تغییر می‌کنند. مقدار رونویسی ژن آن هم تغییر می‌کند (شکل ۱۸).</p> 	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱	رخنمودهای (فنتیپ‌های) زاده‌های حاصل از آمیزش دو گل میهمونی صورتی را با رسم مربع پانت بنویسید.	۱۱

ردیف	سوال	بارم
۱۲	<p>در مورد انتقال اطلاعات در نسل‌ها به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) اگر گروه خونی زن و شوهری Rh مثبت باشد و گروه خونی یکی از فرزندان آن‌ها هنفی شود، ژن نمود این والدین را بنویسید.</p> <p>ب) چرا در صفات وابسته به \times ممکن نیست پدر ناقل باشد؟</p> <p>ج) در رابطه با زنگ نوعی ذرت، ژن نمود (ژوتیپ) ذرت‌های موجود در دو آستانه‌ی طیف یعنی قرمز و سفید را بنویسید.</p>	۱/۲۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۲	الف) اگر گروه خونی زن و شوهری Rh مثبت باشد و گروه خونی یکی از فرزندان آنها Rh منفی شود، ژن نهود این والدین را بنویسید.	

ردیف	سوال	بارم
۱۲	ب) چرا در صفات وابسته به χ ممکن نیست پدر ناقل باشد؟	

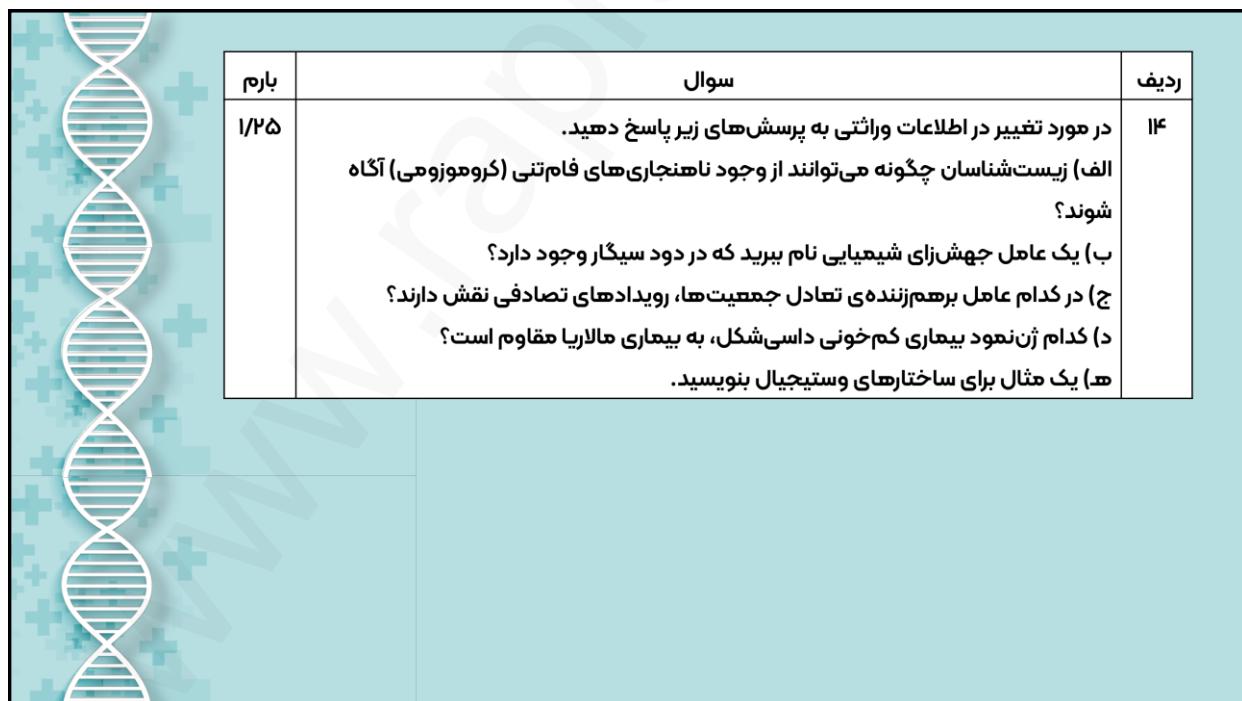
رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۲	<p>ج) در رابطه با رنگ نوعی ذرت، ژن نمود (ژتوتیپ) ذرتهای موجود در دو آستانهٔ طیف یعنی قرمز و سفید را بنویسید.</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱۳	<p>جهش بی معنا را تعریف کنید.</p>	۰/۷۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۳	<p>جهش بی معنا را تعریف کنید.</p> <p>نباید تصور کرد که جهش جانشینی همیشه باعث تغییر در توالی آمینواسیدها می شود. می دانید چرا؟ پاسخ این است که گاهی جهش، رمز یک آمینواسید را به رمز دیگری برای همان آمینواسید تبدیل می کند. این نوع جهش تأثیری بر توالی آمینواسیدها نخواهد گذاشت. چنین جهشی را جهش خاموش می نامند. این امکان وجود دارد که جهش جانشینی رمز یک آمینواسید را به رمز پایان ترجمه تبدیل کند که در این صورت پلی پپتید حاصل از آن، کوتاه خواهد شد به این جهش، جهش بی معنا می گویند(شکل ۳).</p>	۰/۷۵

ردیف	سوال	بارم
۱۴	<p>در مورد تغییر در اطلاعات وراثتی به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) زیست‌شناسان چگونه می‌توانند از وجود ناهنجاری‌های فاماتنی (کروموزومی) آگاه شوند؟</p> <p>ب) یک عامل جهش‌زای شیمیایی نام ببرید که در دود سیگار وجود دارد؟</p> <p>ج) در کدام عامل برهم‌زننده‌ی تعادل جمعیت‌ها، رویدادهای تصادفی نقش دارند؟</p> <p>د) کدام ژن نمود بیماری کم‌خونی داسی‌شکل، به بیماری مalaria مقاوم است؟</p> <p>ه) یک مثال برای ساختارهای وستیجیال بنویسید.</p>	۱/۲۵

رپیتیچ: سریعتن یار بگیر!

ردیف	سوال	بارم
۱۴	<p>الف) زیست‌شناسان چگونه می‌توانند از وجود ناهنجاری‌های فامتنی (کروموزومی) آگاه شوند؟</p> <p>جهش‌های بزرگ (ناهنجاری‌های فامتنی): جهش ممکن است در مقیاس وسیع تری رخ دهد تا جایی که به ناهنجاری‌های فامتنی منجر شود. زیست‌شناسان با مشاهده کاریوتیپ می‌توانند از وجود چنین ناهنجاری‌هایی آگاه شوند.</p> <p>در سال گذشته با نشانگان داون آشنا شدید. می‌دانید که مبتلایان به این بیماری یک فامتن ۲۱ اضافی دارند. تعییر در تعداد فامتن هارا ناهنجاری عددی در فامتن‌ها می‌نامند.</p> <p>نوع دیگری از ناهنجاری فامتنی، ناهنجاری ساختاری است. انواع این جهش‌ها در شکل ۴ نشان داده شده‌اند.</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱۴	<p>ب) یک عامل جهش‌زای شیمیایی نام ببرید که در دود سیگار وجود دارد؟</p> <p>جهش، تحت اثر عوامل جهش‌زا هم رخ می‌دهد. عوامل جهش‌زای را می‌توان به دو دستهٔ فیزیکی و شیمیایی تقسیم کرد. پرتو فرابنفش یکی از عوامل جهش‌زای فیزیکی است. این پرتو، که در نور خورشید وجود دارد، باعث تشکیل بیوند بین دو تیمین مجاور هم در دنا می‌شود که به آن دوپیار (دیمر) تیمین می‌گویند (شکل ۵). دوپیار تیمین با ایجاد اختلال در عملکرد آنزیم دنا بسیاراز، همانندسازی دنا را با مشکل مواجه می‌کند. از مواد شیمیایی جهش‌زا می‌توان به بنزوپیرن اشاره کرد که در دود سیگار وجود دارد و جهشی ایجاد می‌کند که به سرطان منجر می‌شود.</p>	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۴	<p>ج) در کدام عامل برهم‌زنندهٔ تعادل جمعیت‌ها، رویدادهای تصادفی نقش دارند؟</p> <p>به مثال دیگری توجه کنید. گاهی در حوادثی نظیر سیل، زلزله، آتش‌سوزی و نظایر آن، تعداد آنها بیش از می‌زند ممکن است از آنها بیش از زنده باشند که زنده می‌مانند. بنابراین فقط بخشی از دگرهای جمعیت بزرگ اولیه به جمعیت کوچک باقی‌مانده خواهد رسید و جمعیت آینده از همین دگرهای برجای مانده تشکیل خواهد شد (شکل ۷). در این صورت نیز</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱۴	<p>د) کدام ژن نمود بیماری کم‌خونی داسی‌شکل، به بیماری مalaria مقاوم است؟</p> <p>ژن شناسان با مطالعهٔ توزیع این بیماری در جهان دریافت‌هایی که فراوانی دگرهٔ Hb^S در مناطقی که مalaria شایع است، بسیار بیشتر از سایر مناطق است. بیماری مalaria به وسیلهٔ نوعی انگل تک یاخته‌ای ایجاد می‌شود که بخشی از چرخهٔ زندگی خود را در گویچه‌های قرمز می‌گذراند. افرادی که گویچه سالم دارند، یعنی $Hb^A Hb^A$ هستند، در معرض خطر ابتلا به Malaria قرار دارند. این انگل نمی‌تواند در افراد $Hb^A Hb^S$ سبب بیماری شود، پس افراد $Hb^A Hb^S$ در برابر Malaria مقاوم‌اند. بنابراین، وجود دگرهٔ Hb^S در این منطقه باعث بقای جمعیت می‌شود؛ حال آنکه این دگره در سایر مناطق، دگرهٔ مناسبی نیست. این مثال، مثال خوبی است که نشان می‌دهد شرایط محیط، تعیین کنندهٔ صفتی است که حفظ می‌شود.</p>	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۴	ھ) یک مثال برای ساختارهای وستیجیال بنویسید.	

ردیف	سوال	بارم
۱۴	ھ) یک مثال برای ساختارهای وستیجیال بنویسید. مقایسه می کنیم، گاهی به ساختارهایی برمی خوریم که در یک عدد بسیار کارآمد هستند اما در عده دیگر، کوچک یا ساده شده و حتی ممکن است فاقد کار خاصی باشند. این ساختارهای کوچک، ساده یا ضعیف شده را ساختارهای وستیجیال (به معنی ردپا) می نامیم. مارپیتون با اینکه پاندارد اما بقایایی پادر لگن آن به صورت وستیجیال موجود است و این حاکی از وجود رابطه ای میان آن و دیگر مهره داران است (شکل ۱۲).	

دکتر الهه بنام
مدرس زیست ریتیج

مهندس شهاب نصیری
مدرس فیزیک ریتیج

مهندس علی دادوندی
مدرس ریاضی ریتیج

دکتر مرتین هوشیار
مدرس شیمی ریتیج

رپیتیج

سریعتر یاد بگیر...!

با اساتید رتبه برتر و رتبه پرور
به همراه مشاورین رتبه برتر
تو هم رتبه برتر میشی رفیق

rapiteach.com